

Шифра истраживања: 021010

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ИСТРАЖИВАЊУ И РАЗВОЈУ ЗА ФАКУЛТЕТЕ,
НАУЧНЕ И ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНЕ ИНСТИТУТЕ У 2009.

Обавеза давања података темељи се на члану 26. а казнене одредбе за одбијање давања података или давање непотпуних и нетачних података на члану 52. Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009).

**Подаци ће бити коришћени искључиво у статистичке сврхе и неће бити објављивани као појединачни.
Сви подаци имају карактер пословне тајне.**

Овај извештај попуњавају сви факултети, научни институти и истраживачко-развојни институти који су током 2009. обављали активност ИР, према Закону о научноистраживачкој делатности, "Службени гласник РС", број 110/05. Извештај попунити и послати надлежном статистичком заводу **до 20. маја 2010. године**. Пре попуњавања извештаја, пажљиво прочитајте опште упутство на последњој страници упитника, као и посебна објашњења уз сваку табелу. **Све финансијске показатеље прикажите у хиљадама динара.**

I ПОТПУН НАЗИВ ИЗВЕШТАЈНЕ ЈЕДИНИЦЕ

Уписати назив организације онако како је наведен у судском регистру, односно на пријави за регистрацију научних организација и установа.

Истраживачка јединица уписује пун организације/установе у чијем је саставу, као и свој назив; у табелама приказује податке **који се односе само на ту јединицу**, а не на читаву организацију-установу.

_____ Матични број _____ Ред. бр. ЈУС _____ Ред. бр. извештаја _____ **2 0 0 9** _____ **I R 2** _____

II АДРЕСА – ОПШТИНА _____

Улица и број _____ Телефон _____

Истраживачко-развојне јединице уписују **своју адресу**, а не адресу установе у чијем саставу делују.

III ДЕЛАТНОСТ _____

Уписати назив и шифру према Класификацији делатности

IV ОБЛИК СВОЈИНЕ (заокружити одговарајући број) државна 1
приватна 2

V УКУПАН БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ У ИЗВЕШТАЈНОЈ ЈЕДИНИЦИ

укупно _____

жене _____

VI ОБРАЗОВНО-НАУЧНО ПОЉЕ _____

1. ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА (ИР) СА ПУНИМ И КРАЋИМ ОД ПУНОГ РАДНОГ ВРЕМЕНА, ИЗРАЖЕНИ БРОЈЕМ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА И ЕКВИВАЛЕНТОМ ПУНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ (стање 31.12. 2009.)

	Укупно запослених на пословима ИР-а				Број запослених који раде пуно радно време на пословима ИР-а		Запослени који раде краће од пуног радног времена на пословима ИР-а			
	број запослених		еквивалент пуне запослености		свега	жене	број запослених		еквивалент пуне запослености	
	свега (5+7)	жене (6+8)	свега (5+9)	жене (6+10)			свега	жене	свега	жене
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
01	Укупно (02+14+18+19+20)									
02	истраживачи укупно (03 до 13)									
03	истраживач приправник									
04	истраживач сарадник									
05	научни сарадник									
06	виши научни сарадник									
07	научни саветник									
08	доцент									
09	ванредни професор									
10	редовни професор									
11	професор струковних студија									
12	предавач									
13	асистент									
14	стручни сарадници укупно (15 до 17)									
15	стручни сарадник									
16	виши стручни сарадник									
17	стручни саветник									
18	техничко особље									
19	руководеће особље (менаџери)									
20	друго особље (помоћно)									

У табелу не треба укључивати запослене у служби заштите и безбедности, као и запослене у кантинама, на одржавању чистоће и сродне (чувари зграда, портири, чистачице, кафе куварице и сл.). Ако спољни сарадник закључи са истраживачком организацијом у току године два или више уговора о делу, односно ауторском хонорару, навести га само једанпут.

У колонама 7,8,9 и 10 (Запослени који раде краће од пуног радног времена на подручју ИР-а), прикажите оне запослене који раде само део радног времена (мање од 90%, а више од 10%).

Податке у колонама 3,4,9 и 10 прикажите **децималним бројем са једном децималом**.

Упуство за испуњавање података у колонама 3,4,9 и 10. **о еквиваленту пуне запослености** (FTE- Full Time Equivalent)

Пример: FTE

Запослени у области истраживања и развоја, краће од пуног радног времена (мање од 90%, а више од 10%)	Број запослених	Еквивалент пуне запослености (FTE)
Укупно запослених	8	= 2,7
3 лица раде целе године само половину радног времена (3 x 0,5)	3	= 1,5
2 лица раде целе године само 20% радног времена (2 x 0,2)	2	= 0,4
1 лице запослено пола године пуно радно време (1 x 0,5)	1	= 0,5
2 лица запослена 8 месеци са само 25% радног времена (2 x 0,67 x 0,25)	2	= 0,3

Напомена: Запослени са пуним радним временом који ради пуно радно време на пословима истраживања и развоја, одговара јединици еквивалента пуне запослености (= 1 FTE).

2. АНГАЖОВАНИ НА ПОСЛОВИМА ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА (ИР) НА ОСНОВУ УГОВОРА О ДЕЛУ (УОД) ИЛИ АУТОРСКОГ УГОВОРА (АУ), ИЗРАЖЕНИ БРОЈЕМ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА И ЕКВИВАЛЕНТОМ ПУНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ, ТОКОМ 2009.

	Ангажовани на основу УОД или АУ у области ИР-а	број запослених		еквивалент пуне запослености		Ангажовани на основу УОД или АУ, који раде пуно радно време на пословима ИР-а		Ангажовани на основу УОД или АУ, који раде краће радно време на пословима ИР-а		број запослених		еквивалент пуне запослености	
		свега (5+7)	жене (6+8)	свега (5+9)	жене (6+10)	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене
		а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
01	Свега (02 до 06)												
02	истраживачи												
03	стручни сарадници												
04	техничко особље												
05	руководеће особље (менаџери)												
06	друго особље (помоћно)												

Напомене које се односе на Таб. 1. односе се и на ову табелу.

3. ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА (ИР), СА ПУНИМ И КРАЋИМ ОД ПУНОГ РАДНОГ ВРЕМЕНА, ПРЕМА СТЕПЕНУ ОБРАЗОВАЊА, ИЗРАЖЕНИ ФИЗИЧКИМ БРОЈЕМ ЛИЦА (стање 31.12. 2009.)

	Укупно	Степен образовања													
		докторат		магистратура		специјализација		универзитетско образовање		стручно образовање		средње и остало образовање			
		свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене		
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
01	Укупно (02 до 06)														
02	истраживачи											X	X	X	X
03	стручни сарадници													X	X
04	техничко особље														
05	руководеће особље													X	X
06	друго особље (помоћно)														

Напомена: Табела се испуњава тако што се у колоне 1. и 2. ове табеле прво пренесу вредности из колоне 1. и 2. табеле 1, а затим се прелази на даље попуњавање подацима. Такође, збир непарних колоне, треба да одговара податку из колоне 1, а збир парних колоне треба да одговара податку из колоне 2.

**4. АНГАЖОВАНИ НА ПОСЛОВИМА ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА (ИР), НА ОСНОВУ УГОВОРА О ДЕЛУ (УОД), ИЛИ АУТОРСКОГ УГОВОРА (АУ), ПРЕМА СТЕПЕНУ ОБРАЗОВАЊА
ИЗРАЖЕНИ БРОЈЕМ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА, ТОКОМ 2009.**

		Укупно		Степен образовања											
				докторат		магистратура		специјализација		универзитетско образовање		стручно образовање		средње и остало образовање	
		свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене
а		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
01	Укупно (02 до 06)														
02	истраживачи											X	X	X	X
03	стручни сарадници													X	X
04	техничко особље														
05	руководеће особље													X	X
06	друго особље (помоћно)														

Напомена: Табела се попуњава тако што се у колоне 1. и 2. ове табеле прво унесу вредности из **колоне 1. и 2. табеле 2**, а затим се прелази на даље попуњавање подацима. Такође, збир непарних колоне, треба да одговара податку из колоне 1, а збир парних колоне треба да одговара податку из колоне 2.

**5. ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА (ИР), СА ПУНИМ И КРАЋИМ ОД ПУНОГ РАДНОГ ВРЕМЕНА, ПРЕМА СТЕПЕНУ ОБРАЗОВАЊА,
ИЗРАЖЕНИ ЕКВИВАЛЕНТОМ ПУНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ (стање 31.12. 2009.)**

		Укупно		Степен образовања											
				докторат		магистратура		специјализација		универзитетско образовање		стручно образовање		средње и остало образовање	
		свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене
а		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
01	Укупно (02 до 06)														
02	истраживачи											X	X	X	X
03	стручни сарадници													X	X
04	техничко особље														
05	руководеће особље													X	X
06	друго особље (помоћно)														

Напомена: Табела се испуњава тако што се у колоне 1. и 2. ове табеле прво пренесу вредности из **колоне 3. и 4. табеле 1**, а затим се прелази на даље попуњавање подацима. Такође, збир непарних колоне, треба да одговара податку из колоне 1, а збир парних колоне треба да одговара податку из колоне 2.

**6. АНГАЖОВАНИ НА ПОСЛОВИМА ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА (ИР), НА ОСНОВУ УГОВОРА О ДЕЛУ (УОД), ИЛИ АУТОРСКОГ УГОВОРА (АУ), ПРЕМА СТЕПЕНУ ОБРАЗОВАЊА
ИЗРАЖЕНИ ЕКВИВАЛЕНТОМ ПУНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ, ТОКОМ 2009.**

	Укупно	Степен образовања													
		докторат		магистратура		специјализација		универзитетско образовање		стручно образовање		средње и остало образовање			
		свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене		
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
01	Свега (02 до 06)														
02	истраживачи											X	X	X	X
03	стручни сарадници													X	X
04	техничко особље														
05	руководеће особље (менаџери)													X	X
06	друго особље (помоћно)														

Напомена: Табела се попуњава тако што се у колоне 1. и 2. ове табеле прво унесу вредности **из колона 3. и 4. табеле 2**, а затим се прелази на даље попуњавање подацима. Такође, збир непарних колона, треба да одговара податку из колоне 1, а збир парних колона треба да одговара податку из колоне 2.

**7. ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА (ИР) СА ПУНИМ И КРАЋИМ ОД ПУНОГ РАДНОГ ВРЕМЕНА, ПРЕМА СТАРОСТИ И ПОЛУ,
ИЗРАЖЕНИ БРОЈЕМ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА, (стање. 2009.)**

	Истраживачи				Стручни сарадници				Техничко особље				Руководеће особље (менаџери)			
	запослени са пуним радним временом		запослени са краћим од пуног радног времена		запослени са пуним радним временом		запослени са краћим од пуног радног времена		запослени са пуним радним временом		запослени са краћим од пуног радног времена		запослени са пуним радним временом		запослени са краћим од пуног радног времена	
	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене	свега	жене
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
01	Укупно (02 до 12)															
02	мање од 25 година															
03	25 – 29															
04	30 – 34															
05	35 – 39															
06	40 – 44															
07	45 – 49															
08	50 – 54															
09	55 – 59															
10	60 – 64															
11	65 – 69															
12	70 и више															

У табели се разврставају по старосним групама запослени у истраживачко развојној делатности са пуним и краћим од пуног радног времена. Напомињемо да се **друго особље, не разврстава по старости.**

Ту су сви они који су приказани у табели 1 у колони 1, за "свега запослених" и у колони 2 за "жене". Подаци се по категоријама у реду 01 ове табеле морају подударати **са подацима из табеле 1** (запослени са пуним и краћим од пуног радног времена) и то:

Запослени са пуним радним временом

Истраживачи ред 02, колоне: 05, 06
Стручни сарадници ред 14, колоне: 05, 06
Техничко особље ред 18, колоне: 05, 06
Руководеће особље (менаџери) ред 19, колоне: 05, 06

Запослени са краћим од пуног радног времена

Истраживачи ред 02, колоне: 07, 08
Стручни сарадници ред 14, колоне: 07, 08
Техничко особље ред 18, колоне: 07, 08
Руководеће особље (менаџери) ред 19, колоне: 07, 08

**8. ИСТРАЖИВАЧИ ЗАПОСЛЕНИ СА ПУНИМ И КРАЋИМ ОД ПУНОГ РАДНОГ ВРЕМЕНА, ПРЕМА ДРЖАВЉАНСТВУ И ПОЛУ,
ИЗРАЖЕНИ БРОЈЕМ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА**

Држављанство (према географском положају државе)		Укупно истраживача у 2009. (стање 31.12. 2009.)		Истраживачи који су у току 2009. дошли у Србију		Истраживачи који су током 2009. отишли у иностранство		Планирани број истраживача за 2010.
		свега	жене	свега	жене	свега	жене	
а		1	2	3	4	5	6	7
01	Свега (02 до 05)							
02	Србија							
03	Државе чланице ЕУ							
04	Друге европске државе							
05	Остало							

У табели 8. разврставају се истраживачи запослени са пуним и краћим од пуног радног времена, према држављанству (географском положају државе).

У колонама 3. и 4. приказују се сви они истраживачи који су у 2009. години дошли из иностранства и радили на подручју ИР-а више од 3 месеца.

У колонама 5. и 6. приказују се сви они истраживачи који су између 01.01. 2009.- 31.12. 2009. напустили Србију.

Подаци у реду 01 у колонама 1. и 2. ове табеле морају **одговарати подацима у табели 1. у колонама 1. и 2.,** и то:

Истраживачи - свега

Истраживачи - жене

9. ИЗДАЦИ ЗА ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНУ ДЕЛАТНОСТ У 2009. (у хиљ. РСД)

Издаци за ИР			Утрошено у 2009.	Планирано за 2010.
а			1	2
01	Укупни издаци за ИР (02+07+12)			
02	Текући трошкови	трошкови рада и трошкови накнада запосленима	свега (03+05+06)	
03			брuto зараде за све запослене у ИР делатности	
04			од тога брuto зараде истраживача	
05			остала лична примања запослених у ИР (стипендије, награде итд.)	
06			остало	
07			Текући трошкови	остали текући трошкови
08	за материјалне трошкове за истраживачко-развојни рад (сировине, материјал, енергија)			
09	за исплате на основу уговора о делу и ауторских уговора			
10	за дневнице, путне трошкове и сл.			
11	други пословни трошкови и расходи (без амортизације)			
12	Инвестициони трошкови			
13			за земљиште и грађевинске објекте	
14			за машине и опрему	
15			од тога за увезене машине и опрему	
16			за патенте, лиценце, студије и пројекте	
17			за софтвер и хардвер ¹⁾	
18	остало			

1) Приказати укупне трошкове везане за набавку рачунара, компоненти и опреме, као и трошкове набавке или развијања софтвера за сопствене потребе.

У табели 6. приказују се сва финансијска средства која су у 2009. **потрошена** за научноистраживачку и истраживачко-развојну делатност, као и планирана за 2010. годину.

Напомена: Податак у реду 01, колона 1 (укупни издаци за ИР) мора бити једнак податку у **табели 10, у реду 01** (извори финансијских средстава утрошених за ИР - укупно).

10. ИЗВОРИ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРОШЕНИХ ЗА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКУ И ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНУ ДЕЛАТНОСТ У 2009.

Извори средстава			Износ у хиљ. РСД
а			1
01	Финансијска средства потрошена за ИР према изворима – укупно (02 до 21)		
02	Домаћи извори финансирања (из Србије)	планирана буџетска средства намењена за ИР	од Министарства науке
03			од Министарства просвете
04			од осталих министарстава
05		средства за ИР од државних фондова, агенција и фондација	
06		средства за ИР од органа локалне самоуправе	
07		средства за ИР од пословних субјеката	од „малих“ предузећа (0 - 49 запослених)
08	од „средњих“ предузећа (50 - 249 запослених)		
09	од „великих“ предузећа (250 и више запослених)		
10	средства за ИР од непрофитних организација		
11	средства од патената, лиценци и сл. (од продаје у земљи)		
12	остала средства за ИР из сопствених извора		
13	Финансијска средства из иностранства	средства од споразума о технолошким лиценцама	
14		средства од услуга за ино-нaручиоца	
15		средства заједничких улагања у ИР	
16		средства за ИР од иностраних влада	
17		средства за ИР од универзитета и других институција које припадају високом образовању	
18		средства за ИР од непрофитних организација	
19		средства за ИР од Европске комисије	
20		средства за ИР од међународних организација	
21		остало	

У табели 10. приказују се сва финансијска средства која су **добијена** за истраживачко развојну делатност према изворима.

Напомена: Податак у реду 01, мора бити једнак податку у **табели 9, у реду 01, колони 1** (укупни издаци за ИР).

11. ВРЕДНОСТ ИСТРАЖИВАЧКИХ РАДОВА (ПРОЈЕКТА И СТУДИЈА), ПРЕМА ОБРАЗОВНО-НАУЧНОМ ПОЉУ И ВРСТИ ИСТРАЖИВАЊА (укључити и пројекте финансиране сопственим средствима – у хиљ. РСД), 2009.

Образовно-научна поља истраживања		Укупно	Врста истраживања		
			фундамен-ална	примењена	развојна
а		1	2	3	4
01	Свега				
02	Поље природно-математичких наука				
03	Поље техничко-технолошких наука				
04	Поље друштвених наука				
05	Поље хуманистичких наука				
06	Поље медицинских наука				
07	Поље пољопривредних наука				
08	Мултидисциплинарне науке				

Податак у колони УКУПНО требало би да се слаже са податком у колони укупно у табели 12.

За пројекте у току (незавршене) приказати вредност завршених фаза рада до краја 2009. године.

Припадност одређеном образовно-научном пољу истраживања одредити према приложеној класификацији у Прилогу.

12. ПРИХОДИ ОД ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА ПРЕМА ПРИМАРНИМ ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА (у хиљ. РСД), 2009.

Примарни друштвено-економски циљеви		Укупно	Од тога приходи финансирани из буџета
а		1	2
01	Свега		
02	Развој пољопривреде, шумарства и рибарства		
03	Унапређење индустријског развоја		
04	Производња и рационално коришћење енергије		
05	Транспорт и телекомуникације		
06	Просторно планирање		
07	Заштита од загађивања		
08	Идентификација и третман загађења		
09	Здравство		
10	Друштвени развој и услуге		
11	Наука о земљи и атмосфери		
12	Генерално унапређење знања		
13	Цивилно истраживање свемира		
14	Одбрана		

13. БРОЈ ИСТРАЖИВАЧКИХ РАДОВА (ПРОЈЕКТА И СТУДИЈА), ПРЕМА ОБРАЗОВНО-НАУЧНОМ ПОЉУ И ВРСТИ ИСТРАЖИВАЊА (укључити и пројекте финансиране сопственим средствима), 2009.

Образовно-научна поља истраживања		Укупно	Врста истраживања		
			фундаментална	примењена	развојна
а		1	2	3	4
01	Свега				
02	Поље природно-математичких наука				
03	Поље техничко-технолошких наука				
04	Поље друштвених наука				
05	Поље хуманистичких наука				
06	Поље медицинских наука				
07	Поље пољопривредних наука				
08	Мултидисциплинарне науке				

Напомена: Ред „Свега“ у овој табели мора да одговара реду „Свега“ у табели 14.

14. БРОЈ ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИХ РАДОВА ПРЕМА НАРУЧИОЦУ И ВРСТИ ИСТРАЖИВАЊА, 2009.

Наручилац радова		Истраживачко-развојни радови			
		укупно (2 до 4)	фундаментални	примењени	развојни
а		1	2	3	4
01	Свега (02+09)				
02	Наручиоци из Србије	у земљи – свега (03 до 08)			
03		за сопствене потребе			
04		привредна друштва (предузећа) у Србији			
05		Министарство науке			
06		Министарство просвете			
07		остала министарства			
08		остали			
09		Наручиоци из иностранства	иностранство – свега (10 до 16)		
10	привредна друштва (предузећа)				
11	иностране владе				
12	непрофитне организације				
13	установе високог образовања				
14	Европска комисија				
15	међународне организације				
16	остали				

15. ОБЈАВЉЕНИ НАУЧНИ И СТРУЧНИ ЧЛАНЦИ И МОНОГРАФИЈЕ, 2009.

Укупно (стваран број пројеката)	Објављени у публикацијама		
	сопственим	другим у Србији	иностраним
1	2	3	4
01			

У првој колони приказати сваки објављени рад само једанпут, без обзира у којој врсти публикација и колико пута је објављен.

16. ПРОНАЛАСЦИ И ПАТЕНТИ, 2009.

Истраживачко-развојни интензитет	Испитани проналасци	Патенти		Продати проналасци - патенти		Проналасци и патенти први пут употребљени у пракси
		пријављени Заводу за патенте	регистрован и у Заводу за патенте	у Србији	у иностранству	
а	1	2	3	4	5	6
01	Укупно					
02	Висока технологија					
03	Средње висока технологија					
04	Средње ниска технологија					
05	Ниска технологија					

16а. МАЛИ ПРОНАЛАСЦИ И ПАТЕНТИ. 2009.

Истраживачко-развојни интензитет	Мали испитани проналасци	Мали патенти		Мали продати проналасци - патенти		Мали проналасци и патенти први пут употребљени у пракси
		пријављени Заводу за патенте	регистрован и у Заводу за патенте	у Србији	у иностранству	
а	1	2	3	4	5	6
01	Укупно					
02	Висока технологија					
03	Средње висока технологија					
04	Средње ниска технологија					
05	Ниска технологија					

Датум _____ 2010. године

Образац попунио:

Руководилац:

(име и презиме)

(М.П.)

(име и презиме)

Контакт телефон: _____ / _____
(обавезно унети и позивни број)

ОПШТЕ ДЕФИНИЦИЈЕ И ОБЈАШЊЕЊА ЗА ПОПУЊАВАЊЕ ОБРАСЦА ИР – 1

ОБУХВАТ

Овим обрасцем се прикупљају подаци о научноистраживачким и истраживачко-развојним (ИР) активностима које су обављене на факултетима, универзитетима, научним институтима, као и истраживачко-развојним институтима у Србији, током 2009. године.

Институт јесте научноистраживачка организација која обавља научноистраживачку делатност од општег интереса, под условима утврђеним Законом. Институт се може основати као установа, или као привредно друштво.

У зависности од врсте истраживања и делатности, облика организовања и начина финансирања своје делатности, институт може обављати научноистраживачку делатност као: научни институт и истраживачко-развојни институт. Према власничкој структури, институт може бити: државни, приватни и мешовити. Научни институт јесте установа чију претежну делатност чине основна истраживања и примењена истраживања која су у функцији валоризације резултата основних истраживања.

Истраживачко-развојни институт јесте организација чију претежну делатност чине примењена и развојна истраживања усмерена ка задовољавању потреба непосредних корисника резултата истраживања.

Обухваћене су све високошколске установе (факултети наука, академије уметности, универзитети), без обзира да ли им је власничка структура државна, приватна или мешовита.

Статус центра изврсности може стећи институт, односно високошколска установа или њихов организациони део, односно њихови организациони делови, ако су у временском периоду од пет година остварили врхунске и међународно признате научне и стручне резултате у одређеној научној дисциплини и на основу тога имају развијену међународну научну, техничку и технолошку сарадњу.

Ако статус центра изврсности стекне организациони део или организациони делови института, односно високошколске установе, центар изврсности нема својство правног лица.

Научноистраживачке организације које могу бити акредитоване за ову делатност јесу: институти, факултети, интегрисани универзитети, центри изврсности и научноистраживачке организације из области одбране и Војске Србије.

ДЕФИНИЦИЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКЕ И ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНЕ ДЕЛАТНОСТИ (ИР)

Научноистраживачка делатност јесте систематски стваралачки рад који се предузима ради откривања нових знања, с циљем подизања општег цивилизацијског нивоа друштва и коришћења тих знања у свим областима друштвеног развоја.

Научна делатност остварује се: основним (фундаменталним), примењеним и развојним истраживањима и оспособљавањем кадрова за научноистраживачки рад.

- **ФУНДАМЕНТАЛНО** истраживање јесте стваралачка систематска активност усмерена ка освајању нових знања о пореклу и узроцима појава и чињеница, а да се притом нема у виду посебна примена или коришћење. Резултати фундаменталног истраживања обично се формулишу као општи принципи, теорије или законитости.

- **ПРИМЕЊЕНО** истраживање се предузима или да се утврди могућност коришћења резултата неког фундаменталног истраживања, имајући у виду његову практичну примену, или да се изнађу нове методе или начини који омогућавају да се постигне неки посебан унапред одређени циљ. Ово истраживање полази од постојећих знања и продубљује их у циљу решавања посебних проблема.

- **РАЗВОЈНО** истраживање јесте стваралачка систематска активност заснована на резултатима фундаменталног и примењеног истраживања и практичним знањем усмерена на увођење нових материјала, производа, уређаја, процеса и метода.

Основна разлика делатности истраживања и развоја (ИР) и делатности које то нису, јесте присуство или одсуство елемената новине или иновације **у већој мери**. Ако нека делатност уводи значајно побољшање техничких карактеристика, компонената и материјала, софтвера, корисничку оријентисаност или друге функционалне карактеристике, то јест, примењује нови или значајно побољшан производ, процес или услугу, као и нове организационе методе у пословању и организацији рада, обавезно је **укључити** у ово истраживање.

Из обухвата се **искључују** делатности које не припадају истраживању и развоју (ИР):

- рутинска испитивања и анализе свих облика, било да служе за контролу материјала, компонената или производа, било да се контролише њихов квалитет и количина (требало би, ипак, укључити тестирања и анализе које су саставни део неког истраживачко-развојног процеса);
- истраживање тржишта, оперативна истраживања, радне студије, анализе трошкова, послове руковођења и сл.;
- експерименталну производњу којој није примарни циљ даље побољшање производа;
- трошкове дизајна који имају за циљ праћење промена модних трендова и праћење послова уметничког обликовања;
- правне и административне послове везане за пријаву и регистрацију патената, послове везане за продају патената и лиценци, експерименталне послове који се обављају само у функцији регистрације патената.

ЦИЉЕВИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ ЈЕСУ:

- 1) развој науке, технологије и образовања ради подстицања привредног развоја, повећања друштвеног производа и подизања стандарда грађана и квалитета живота;
- 2) очување и развој општег фонда знања, као услов за укључивање у светске интеграционе процесе;
- 3) очување и развој укупних научноистраживачких потенцијала (научноистраживачких и образовних институција, научних кадрова и научноистраживачке инфраструктуре);
- 4) подизање општег нивоа технологија у привреди и обезбеђивање конкурентности роба и услуга на домаћем и светском тржишту;
- 5) успостављање међународне научне сарадње ради брже интеграције у светске научне, привредне, друштвене и културне токове и укључивање у европски истраживачки простор;
- 6) усмеравање друштва ка иновацијама, стварању културног амбијента и стваралачког образовања, с циљем очувања цивилизацијске баштине и националног идентитета.

ФИНАНСИРАЊЕ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ

Средства за финансирање научноистраживачке делатности обезбеђују се из:

- 1) средстава оснивача;
- 2) буџета Републике;
- 3) буџета аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе;
- 4) средстава привредних друштава, удружења и других организација;
- 5) сопствених прихода научноистраживачких организација;
- 6) средстава домаћих фондова и задужбина, и поклона правних и физичких лица;
- 7) средстава страних фондација, правних и физичких лица, и донација;
- 8) других извора, под условом да се не угрожава аутономија и достојанство научноистраживачког рада.

Суфинансирање програма и пројеката од регионалног значаја за развој научноистраживачке делатности

Средствима из буџета Републике могу се суфинансирати програми и пројекти од регионалног значаја за развој научноистраживачке делатности, и то:

1. пројекти изградње научноистраживачке инфраструктуре;
2. истраживачко-развојни пројекти регионалног значаја (пројекти везани за међурегионалну сарадњу, пројекти у вези са заштитом еко-система и иновациони пројекти које реализују мала и средња предузећа);
3. програми развоја научноистраживачких кадрова.

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Методолошке основе за ово истраживање јесу међународни стандарди које је поставио OECD и објавио у Приручнику FRASCATI 2002. Примењују се све међународне класификације које су дате у Прилогу за попуњавање Годишњег извештаја о истраживачко развојној делатности.

Додатна објашњења и упутства могу се добити у Републичком заводу за статистику, ул. Милана Ракића, бр. 5., Београд, Одељење друштвених делатности, телефон: 011 2412922, лок. 357.